סימפוניה צבר=אינן

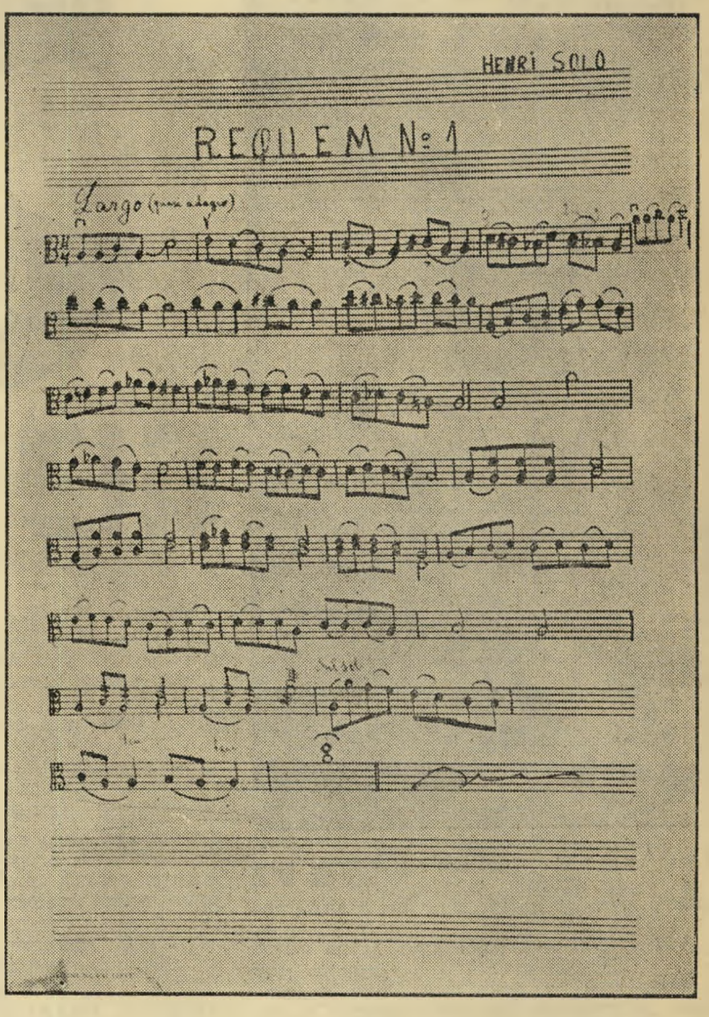

דף מתוך הפרטיטורה לאזכרות, שחיבר פרופ' הנרי סולו

מארש אבל לסולי

אם תשאלו אותי איפה יותר כדאי לחיות, אגיד לכם שבתל־אביב, אבל אם תשאלו אותי איפה כדאי יותר למות, או אגיד לכם שבחיפה. אל תחשבו שאני אומר את זה מפני שבחיפה כבר קבורים בתיים כמה וכמה סופרים ועתונאים וכדאי לבן־אדם מת להיות בחברה טובה, אלא מפני ששם

כרטיס הביקור שחיים טופול קיבל

יש לי יותר סיכויים שאזכה לשמוע מוסיקה יפה בזמן האזכרה שלי.

התענוג שלי כנפטר לשמוע מוסיקה יפה, לא מגיע לי כזכות מיוחדת בגלל זה שאני מכיר אישית את חיים טופול, המכיר אישית את ראש העיר. לא. בחיפה אין הפלה ותענוג זה יכול ליפול בחלקו של כל בר־מינן, בלי הבדל מין, גזע, צבע והשקפה פוליטית ובלבד שידע את הכתובת הנכונה.

האיש שאליו צריכים לפנות, הוא הפרופסור הנרי סולו, שכרטיס הביקור שלו מופיע בתחתית הטור הזה. זהו פרופסור בגיל העמידה, שאף־על־פי שהוא חדש בארץ והעברית עדיין אינה שגורה בפיו, יש לו נסיון רב גם בהלחנה וגם בנגינה של מוסיקה לאזכרות עוד מחוץ־לארץ, שם היו מזמינים אותו אנשים גדולים וחשובים, שיכלו להרשות לעצמם לא רק מוסיקה לאזכרות על ויולה־דה־בראצ'ה, אלא אפילו על עוגב, עם מקהלה ואפילו עם סולנים.

אלה היו ימים טובים. אזכרות מפוארות עם עוגב וסולנים, מקוננות שכירות המוזילות נהרי דמע לתוך מטפחות תחרים וכומר קאתולי או לותרני, המנצח על הטכס. בארץ אין קאתולים או לותרנים ובמידה שיש, אינם מזמינים מוסיקה לאזכרות. פה יש יהודים, שאם כי מזמינים מוסיקה לאזכרות, אינם רואים בכל מקרה של מוות מסיבות טבעיות מאורע חשוב כל כך ומסתפקים בשני קטעי נגינה קצרים בלבד.

כאשר שאלתי את פרופסור הנרי סולו — ששמו הקודם היה סולומאניאנו — מדוע הוא מתעקש דווקא לנגן את המוסיקה לאזכרות שלו על ויולה־דה־בראצ'ה ולא על ויולה סתם, אקורדיון או חליל, ענה לי שנגינה במסיבות אבל זה לא דבר כל־כך פשוט, כמו שבן־אדם סתם יכול לחשוב. במסיבות אבל אי־אפשר לנגן סתם מוסיקה, אלא רק מוסיקה כבדה ולא כל כלי מתאים למוסיקה כבדה. פסנתר, אקורדיון, חליל או אפילו חצוצרה, הם כלים טובים, אבל עליזים יותר מדי, דבר שלא עושה רושם טוב על האבלים. באזכרות צריך לנגן את המוסיקה הכי כבדה, על הכלים הכי עצובים, המשרים על השומעים תוגה חרישית. רק שני כלים מתאימים לזה: צ'לו וויולה־דה־בראצ'ה. השם ויולה־דה־בראצ'ה עלול אולי להטעות, כי אין זו אלא אותה ויולה סתם אליה התכוונתי. קיימות אומנם עוד שתי ויולות אחרות — ויולה־דה־גאמבה ויולה־דה־אמורה — אך גם כלים אלה עלי־זים מדי. רוב היצירות המוסיקאליות העצובות שנכתבו למטרות אבל — של באך, הנדל, גונו וסולו — כולן מתאימות ל־ויולה־דה־בראצ'ה ומוזילות בקלות דמעות שליש.

למרות כל המעלות שמניתי לעיל ב־ויולה דה בראצ'ה בכלל ובמוסיקה לאזכרות בפרט וביצירות המיוחדות שכותב הנרי סולו בכלל שבפרט, מפליאה מאוד ה־עובדה שמכלל תושבי חיפה הנפטרים מדי שנה וזה מספר לא מבוטל כלל וכלל, לא מזמינים את הפרופסור ליותר משמונה עד תשע אזכרות, ומתוך זה, פעם אחת לקריית חיים. יתכן שהסיבה נעוצה במחיר הגבוה של 50 לירות להופעה (שני מספרים בני 5 עד 7 דקות בסך־הכל) ויתכן שהסיבה נעוצה במתחרה אחד שישנו בחיפה ושגם הוא מנגן מוסיקה לאזכרות.

למרות שיש עוד אחד המנגן מוסיקה לאזכרות, אין פרופסור הנרי סולו חושש ממתחרים. וחוץ מזה, אין הוא נזקק עכשיו למוסיקה כמו שנזקק לה בזמן הראשון לשהותו בארץ, מפני שבינתיים עבר לפעילות מוסיקלית אחרת. הוא הקים תזמורת קאמרית בשם הר־הכרמל, איתה הוא מופיע כמנצח וכן הוא מופיע כסוליסט עם תזמורת־חיפה ומדי פעם בפעם גם נותן שיעורים פרטיים לויולה ולכינור. במצב הזה לא איכפת לו בכלל שמישהו אחר חושף ממנו את ההלחזייה.

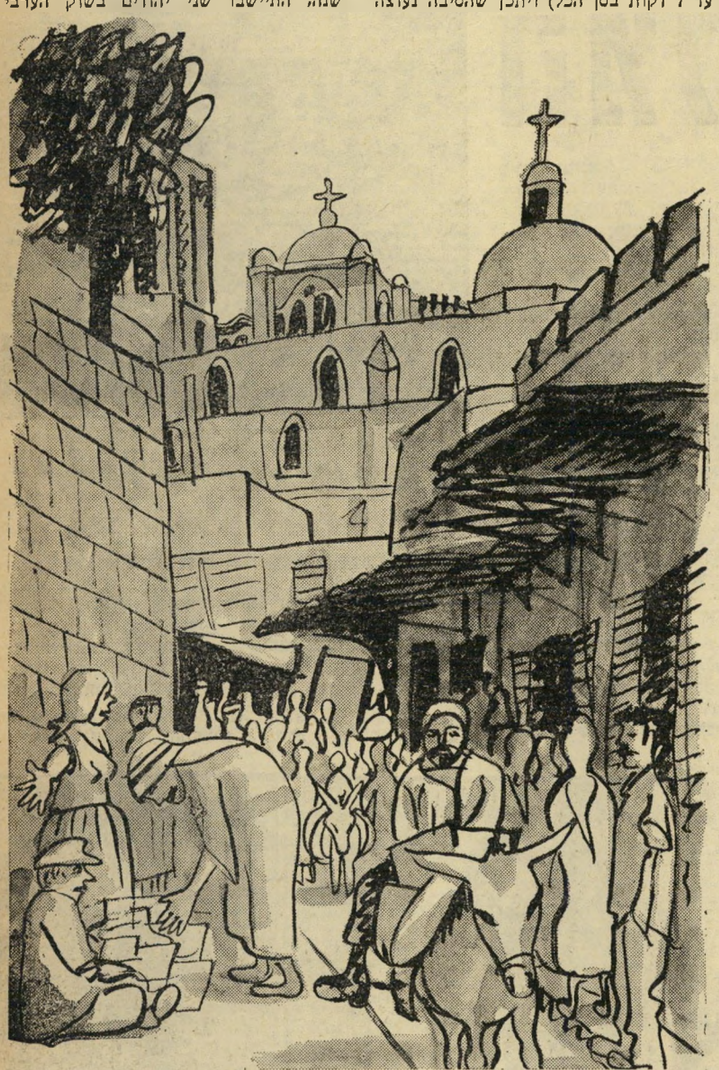

כצד שמאל אפשר לראות את זוג הרוכלים שהצליח ליהד את שוק נצרת

של נצרת ומוכרים שם קונפקציה, כשכל אוצר המלים בערבית אינו כולל יותר מ־יאללה! יאללה! ר־כוים־כו־יס!

ניגשתי אל הרוכלים החדשים ואיחלתי להם מזל טוב והצלחה, אך השניים לא הבינו אותי, מפני שלא הספיקו ללמוד עברית, כי בסך הכל הם עולים חדשים, חודשיים בארץ.

יהוד הגליל

אחרי כל המאות מיליונים שהוציאו המדינה, הממשלה, משרד הבטחון והמשטרה על יהוד הגליל, ואני לא מונה בכסף הזה את הפרוטות שקיבל ג'ימי לוי כדמי כיס, יצאתי לגליל בשביל לבדוק באיזו מידה הצמיח הכסף הזה פירות.

הגעתי לנצרת, וכמובן שהלכתי לבקר את השוק הנצרתי, מפני ששם אפשר להשיג קונקנים לקפה ופינג'נים, ועוד כל מיני מציאות מהסוג הזה.

איך שאני מגיע לשוק והנה אני שומע מישהו צועק יאללה! יאללה! כיון שכבר ארבע־עשרה שנה לא שמעתי את יאללה! יאללה! פניתי למקור הקול וגיליתי זוג רוכלים חדש, בעל ואשה.

ניגשתי לראות את הזוג החדש הזה, ומה עיני רואות? סוף־סוף, אחרי אלפיים שנה, התיישבו שני יהודים בשוק הערבי

בה אמר טוסבראהינדי

אין דבר העומד בפני הרצון לשכב.